

5-ئاي 4 - بەتتە)
 ۇقىپىتلىقپەن باقىلاپ باسقارۋان جازىاي، تەكشە ەكونوميكاسى، ورتاق يىڭىلكىنەنەتىن ەكونوميكا دامىتىلىپ، قوعامنىڭ جاسامپازدىق قۇاتى اناعۇر- لەم جانئاندىر ئىلادى.

5. **شكى سۇرانىمدى ۇلعايتۇ ستراتەگياسى**
اقتارلىپ، ەكونوميكانىڭ دامۇ تاسىلىندە جەدەل بۇرلىس جاساۋ ىلگەرلىنەتلىدى
 ەلىمىزدە شىكى سۇرانىمنىڭ كومەسكى كۇشى زور، قامداۋ جاعىنداعى قۇرلىمىدىق رە- فورمانى تەرەڭدەتىپ، خالىق تۇرمىسنى باعدار ەتۇدى كورنەكتىنەلندىرىپ، تۇتىنۇدى ارتتىرۇ مەن قارجى قوسۇ اياسىن كەڭەيتۇدىڭ ۇتىمدى ۇشتاسۇنا، ُپىرىن - ُپىرى جەبەۋىنە مۇمكىن- دىك جاساۋ كەرەك.

تۇتىنۇدىڭ قايتادان ارتۇى جەبەلدى. جۇ- مىستتانۇدى ورنىقتىرىپ، كىرىستىنىڭ ارتۇون جەبەۋ، خالىقتىڭ نەگىزكى تۇرمىسنى قامتاماسىز- داندىرۇ ارقىلى تۇرعىنداردىڭ تۇتىنۇ تىلەگى مەن قابىلەتى ارتتىرىلادى. اس - سۇ، ساۋدا سارايى، مادەنىيەت، ساياحات، وتباسلىق قىزمەت وتەۇ سىياقتى تۇرمىستىق قىزمەت وتەۇ كاسىبنىڭ قالىپ- نا كەلۇىنە، دامۇنا قولداۋ كورسەتىلىپ، جەلىدە جانە جەلىدەن تىسى توعىسۇ جەبەلدى. اۆتوكو- لىك تۇتىنۇى جەبەلىپ، اۆتوتۇراق تايىشى بولۇ ماسەلىسى بار كۇشپەن شەشىم ەتلىدى. قارتتار- دى كۇتىمدەۇ، بالالاردى اماناتتاپ باغىپ - قاعۇ جونىنەن قىزمەت وتەۇ دامىتىلادى. ۇلكەن سالال- ماتىتىق كاسىپ سالاسى دامىتىلادى. جاياۋلار كو- شەسى وزگەرتىپ جاڭغار تىلادى. ەلەكتىروندى ساۋدانىڭ، جەدەل جەتكىزۇدىڭ اۋىل - قىستاق- تارعا كىرۇىنە قولداۋ كورسەتىلىپ، اۋىل - قىس- تاقنىڭ تۇتىنۇ اياسى كەڭەيتىلەدى. تۇتىنۇ ارناسى كوپ ُتۇرلى شارالارمەن كەڭەيتىلىپ، بۇقارانىڭ كوپ نەگىزدەنگەن قاچەتىنە ۇيلەستىرىلدى.

ۇتىمدى قارجىلاندىرۇ كەڭەيتىلەدى. يىىل جەرگىلىكتى ۇكىمەتتەر ُوشىن 3 ترىلليون 750 مىللىيارد يۇان ارناۋلى زايوم ورنىلاستىرىلماق، بۇل وتكەن جىلداعدان ُپىر ترىلليون 600 مىللىيارد يۇان ارتادى، ارناۋلى زايوم مولشەرى جوعارىلاتىلىپ، نىسان كاپىتال قورنىڭ سالىس- تىرماسى ەتلىەدى، ورتالىقتىڭ مەجە ەسەبى كولە- مىندە 600 مىللىيارد يۇان قارجى ورنىلاستىرىلا- دى. بۇل ُارى تۇتىنۇدى جەبەپ، خالىققا تىپىمد- لىك جاساۋ ُارى قۇرلىمىدى رەتتەپ، تەبىىنن ارتتىرۇ سىندى ”ەكى جاڭا، ُپىر وزەك“ قۇرىل- سىنا ُتۇيىندى تۇردە قولداۋ كورسەتىلەدى، باس- تىلارى مىنالار:
 جاڭاشا نەگىزدىك قۇرلىملار قۇ- رىلمىسنى كۇشەيتۇ، جاڭا بۇن ىنڧورماتسىا تورا- بىن دامىتۇ، 5Gدىڭ قولدانىلۇ اۋماعىن كەڭەيتۇ، ساندى مالىمەت ورتالىعىن قۇرۇ، ەلەكتىر زاربات- تاۋ قوندىرىعىسى، باتارىيا اۋدىستىرۇ پۇنكىتى سىياقتى قۇرلىملاردى كوبەيتۇ، جاڭا ەنىرگىيالى اۆتوكو- لىكتەردى جالپىلاستىرۇ، جاڭا تۇتىنۇ سۇرانىسىنا دەم بەرىپ، كاسىپ سالالارنىڭ دارەجەسىن جو- عارىلاتۇننا كومەكتەنسۇ.
 جاڭاشا قالا - قالاشتىقئان- دىرۇ قۇرىلىسىن كۇشەيتىپ، اۋدان قالاشتىقتارد- نىڭ ەلۇمەتىنىڭ قۇرلىمىلارى مەن قىزمەت وتەۇ كۇن سايبىن ارتىپ كەلە جاتقان اۋدان قالاشىعىنا بارىپ جۇمىستانۇ، قونىستانۇ سۇرانىسىنا ساي كەلۇ.
 قالا - قالاشتىقتارداعى 39 مىڭ كونە تۇرىغى- دار اۋماعىن جاڭالاۋ جۇمىسى باستالادى، قۇبىر توراپتارىن جاڭالاۋعا، لىڧت ورناتۇعا قولداۋ كور- سەتىلەدى، ۇيىندە كۇتىمدەلۇ، تاماقتانىۇ، تازالىق سىياقتى كوپ نۇردەگى ەلۇمەتىنىڭ اۋماققا قىزمەت وتەۇ دامىتىلادى. قاتنىاس، سۇ يىگىلىگى سىياقتى كەلەلى نىچىنەنريالىق قۇرىلىستار كۇشەيتى- لەدى. مەملەكەتنىڭ تەمىر جول قۇرىلىسىنىڭ كاپىتال قورى 100 مىللىيارد يۇان ارتادى. بازار-

لانغان قارجى قوسۇ، قارجى قۇراۋ مەخانىزىمى اقاۋسىزداندىرىلىپ، خالىقتىق كاسىپورىنداردىڭ تەڭ تۇرىمدان قاتنىاسۇنا قولداۋ كورسەتىلەدى. نىسانىداردى جاقسى تاڭداۋعا، زارداپ قالدىرماۋ- عا، قارجى قوسۇدىڭ ونىمىدىلىگىن ۇزدىكىسىز ساۋلەلەندىرۇگە مۇمكىندىك جاسالادى.
 جاڭاشا قالا - قالاشتىقئاندىرۇ شىكەرلەيى لىگەرلىنەتلىەدى. ورتالىق قالالار مەن قالالار شوغىرىنىڭ جالپىلىق جەتەكتەۋ رولى ساۋلەلەندىد- رىلىپ، كاسىپ سالالارى جەتلىدىرىلىپ، جۇمىس- تانۇ ارتادى. ُوى ساۋدالاۋعا ەمەس، تۇرۇعا ار- نالغان ۇستانىمەنان جازىاي، قالاعا قاراي شارا قولدانىپ، ُوى - جاي بازارىنىڭ ورنىقتى، اقاۋ-

2020 ـ جىلى 5 - ايدىڭ 30 - كۇنى سەنبى

ۈكىمەت قىزمەتىنەن بايانداما

سىز دامۇى جەبەلەدى. خالىققا قولايلى — بوگەت- سىز قۇرىلغىلار كەمەلدەندىرىلىپ، قالانىڭ كا- سىپتەنۇگە، قونىستانۇغا اناعۇرلىم نىڭغايلى بولۇنا مۇمكىندىك جاسالادى.

وڭىرلىك دامۇ ستراتەگياسى جەدەل تىياناق- تىاندىرىلادى. باتىسى بولىكتى قاۋىرت اشۇ، شىغىسى سولتۇستىكتى جاپپاي گۇلدەندىرۇ، ورتا بولىكتەگى رايونداردى كوركەيتۇ، شىغىسى بولىك- تى الدىمەن دامىتۇ ۇزدىكىسىز لىگەرلىنەتلىەدى. بەيجىڭ - تىيانچىن - خبىيەيدىڭ سايكەسە دامۇى، گۇاڭدۇڭ - شىياڭگاڭ - اۋمىن ۇلكەن شىعاناق را- يونى قۇرىلىسى، چاڭجىياڭ اترائۇنىڭ ُپىر تۇلعا- لانىىپ دامۇى شىكەرلەيى لىگەرلىنەتلىەدى. چاڭجىياڭ ەكونوميكالىق بەلدەۋىن جاپپاي قور- عاۋدى ورتاق يىگەرۇگە دەم بەرىلەدى. خۇاڭخى وزەنى الابىنىڭ ەكولوگىياسىن قورعاۋ جانە جوعا- رى ساپالى دامۇ پىلانى باعدارلاماسى جاسالادى. چىڭدۇ - جۇڭجىڭ ُوڭىرىنىڭ قوس قالا ەكو- نوميكالىق شەڭبەر قۇرىلىسى لىگەرلىنەتلىەدى. با- يىرىى توڭگەرىستىك بازالاردىڭ، ۇلتىتىق وڭىر- لەردىڭ، شەكارا وڭىرلەردىڭ، كەدەي وڭىرلەر- دىڭ جەدەل دامۇى جەبەلەدى. تەڭىز - مۇجىت ەكونوميكاسى دامىتىلادى.

خۇبەيدىڭ دامۇىن قولداۋ جونىندەگى ُپىر قىدىرۇ ساياساتتار ويداعىداي اىقتارلىپ، جۇمىس- تانۇدى، خالىقتىڭ نەگىزگى تۇرمىسنى، اېنالىمىدى قامتاماسىزداندىرۇنا قولداۋ كورسەتىلىپ، ەكو- نوميكالىق، قوعامدىق ُتارتىبىنىڭ جاپپاي قالىپنا كەلۇى جەبەلەدى.
 ەكولوگىيالىق ورتانى وڭاۋ ونىمىدىلگى جو- عارىلاتىلادى. لاستانۇدى زاڭ بويىنىشا، علمىي، دالىمە - ُەدال جونىگە سالۇ كورنەكتىنەلندىرىلدى. ُتۇيىندى وڭىرلەردىڭ اتىموسڧەراسىنىڭ لاستان- ۇىن وڭاۋدان قامال الۇ تەرەڭدەتلىەدى. لاس سۇلاردى، قوقىر - قوقىسقتاردى ُپىر جايلى ەتۇ قۇرىلمىلارى قۇرىلىسى كۇشەيتىلەدى، تۇرمىس- تىق قوقىر - قوقىسقتاردى تۇرگە ايرۇ لىگەرلىە- تىلەدى. جان سانى شوغىرلى وڭىرلەردەگى قا- نەرلى جىمىيالىق بۇيىمداردى وندىرەتن كاسىپو- رىنداردى كوشىرۇ، جاڭالاۋ تەزدەتلىەدى. ەنەرگىيا ۇنەمدەلەتىن، ورتاعا زالالىسىز كاسىپتەر ۇلعايتىلادى. جابايى حايۋاناتتاردى زاڭسىز اولاۋ، ُولتىرۇ جانە ساۋدالاۋ، ازىق ەتۇ ارەكەتى قاتاڭ جازاعا تارتىلادى. ماڭىزدى ەكولوگىيالىق جۇيەنى قورعاۋ جانە قالىپنا كەلتىرۇ كەلەلى نىچە- نەرياسى اىقتارلىپ، ەكولوگىيالىق وركەنىيەت قۇ- رىلىسى جەبەلەدى.

ەنەرگىيا خاۋىپسىزدىكى قامتاماسىزداندىرىلا- دى. كومىردى تازا، ُونىمدى پايدالانۇ لىگەرلىە- تىلىپ، تۇندىمالى ەنەرگىيا دامىتىلىپ، مۇناي، تاجىيى گاز، ەلەكتىر ُوندىرۇ، قامداۋ - ساتۇ جۇ- يەسى كەمەلدەندىرىلىپ، ەنەرگىيا زاپاسىن ساقتاۋ قۇاتى جوعارىلاتىلادى.

6. **كەدەيلىكتەن ارنىلتۇدان قامال الۇ نىسانا.**

سىن جۇزەگە اسىرۇعا شىنايى كەپىلدىك ەتىلىپ، اۋىل شارۇاشلىغىنان مول ُونىم الۇ، دىقانداردىڭ كىرىسىن ارتتىرۇ جەبەلەدى

كەدەيلىكتەن ارنىلتۇدان قامال الۇ جانە اۋىل - قىستاقتاردى گۇلدەندىرۇ شارالارى تىپا- ناقئاندىرىلىپ، ماڭىزدى اۋىل شارۇاشلىعى ونىم- دەرىمەن قامداۋ قامتاماسىزداندىرىلىپ، دىقاندار- دىڭ تۇرمىسى دەڭگەبى جوعارىلاتىلادى.

كەدەيلىكتەن ارنىلتۇدان قامال الۇ شىايقاس- نىڭ جەڭسىنە باتىل قول جەتكىزىلەدى. قالغان كەدەي اۋداندار مەن كەدەي قىستاقتاردىڭ قامال الۇ تەبىنى ارتتىرىلىپ، سىرتقا شىغىپ جۇمىسى سىتەيتىن ەڭبەككۇشتەر جۇمىستانغان جەرىندە جۇمىسى ورنىن ورنىقتىرۇ ارقىلى جۇمىستاندىرىلا- دى. تۇتىنۇ ارقىلى كەدەيلەردى سۇيەمەلدەۋ قىيىلى ورىستەتىلىپ، كەدەيلەردى سۇيەمەلدەۋ كاسىبىنىڭ قالىپنا كەلۇىنە، دامۇىنا قولداۋ كورسە- تىلەدى. كەدەيلەردى قونىسى اۋدارتىپ سۇيەمەل- دەۋدىڭ سوغىغى سۇيەمەلدەۋ جۇمىسى كۇشەيتىد- لەدى. شىغىسى، باتىسى بولىكتەردىڭ كەدەيلەردى سۇيەمەلدەۋ سەلبەستىگى مەن ورتالىقتاعى ورنىد- داردىڭ كەدەيلەردى تۇيىندەردە سۇيەمەلدەۋى تەرەڭدەتلىەدى. ەرەكشە كەدەي خالىقتى ەڭ تو- مەنگى شەكتەن تۇسىرمەي قامتاماسىزداندىرۇ

كۇشەيتىلەدى. كەدەيلىكتەن ارنىلتۇدان قامال الۇدى جاپپاي تەكسەرۇ ويداعىداي جۇرگىزىلە- دى. قالپاعى النىغان اۋداندارعا باغىتتالغان باستى سۇيەمەلدەۋ ساياساتى ۇزدىكىسىز اىقتارىلادى. كە- دەيلىكتەن ارنىلتۇدىڭ اۋىل - قىستاقتاردى گۇل- دەندىرۇمەن ُونىمدى ۇشتاسۇى ساتنلار بويىد- شا، ۇزبەي لىگەرلىەتىلىپ، كەدەيلىكتەن قۇتىل- ەان بۇقارانىڭ بايۇعا قادام تاستانۇنا بارىنىشا كۇش سالىنادى.

اۋىل شارۇاشلىعى ُوندىرىسى كۇش سالا ويداعىداي يىگەرلىەدى. اسنىق ەگىلەتىن جەر اۋ- ماعى مەن ُونىم مولشەرى ورنىقتىرىلىپ، قايتا ەگۇ كورسەتكىشى، كۇرىشتىڭ ەڭ تومەنىگى ساتىپ الۇ باعاسى جوعارىلايدى، اسىتقىتى مول وندىرەتنى اۋداندارعا بەرىلەتنى سىلىق ارتتىرىلا- دى، اۋىر دەرت - دەربەزدەن بارىنىشا ساقئانا- دى. بۇرشاق سىياقتى مايلى داقلدىرى وندىرىس- نە قولداۋ كورسەتىلەدى. ەگىستىك جەردى زاڭعا، بەلگىلەمگە قايشى يەمدەنىپ الۇ ارەكەتى جازاعا تارتىلادى، 80 مىلليون مۇ جوعارى ول- شەمدى ەگىسى اتىزى تىڭنان سالىنادى. سورتتى تۇقىم جەتلىدىرىلىپ جالپىلاستىرىلادى. اۋىل شارۇاشلىعى ماشىنالارنا قوسىمشا قاراجات بەرۇ ساياساتى كەمەلدەندىرىلەدى. اۋىل - قىستاق رەفورماسى تەرەڭدەتلىەدى. افرىكا شوشقا وبا- سى سىياقتى نىدەتتەردىڭ الدىن الۇ، تىزگىندەۋ كۇشەيتىلەدى، شوشقا ُوندىرىسى قالىپنا كەلتىرىد- لەدى، مال، ُوى قۇستارى، سۇ ونىمدەرى با- عمىشلىعى دامىتىلادى. اۋىل شارۇاشلىعى ونىم- ەدەرىنىڭ اېنالىم جۇيەسى اقاۋسىزداندىرىلادى. اسىتققا ولكە باستىعى جاۋاپتى بولۇ ُتۇزىمى مەن كوچە - قاتىققا قالا باستىعى جاۋاپتى بولۇ ُتۇزد- ىى نىعايتىلادى. بىزدە ُپىر مىللىيارد 400 مىلليون جۇڭگولقىتىڭ شەىر اسىنا قايتال جەتەتنى قاۋقار بار، ونى، ُسوز جوق، ُوز قولىمىزدا مىقتى يىگەرۇبىىز كەرەك.

دىقانداردىڭ جۇمىستانۇ، كىرىسىن ارتتىرۇ ارناسى كەڭەيتىلەدى. دىقانداردىڭ جاقىن ماڭدا جۇمىستانۇنا، شارۇاشلىق قۇرۇنا قولداۋ كور- سەتىلىپ، 1 ، 2 ، 3 - كاسىپتەردىڭ توعىسا دامۇى جەبەلەدى، جىلۇ اتاۋدان گورى جۇمىسى تاۋىپ بەرۇ كولەمى كەڭەيتىلىپ، اۋىلىنىا قايتقان دىقان جۇمىسكەرلەردىڭ جۇمىسى تاۋىپ سىتەۋد- ىنە، كىرىسى كىرگىزىۋىنە مۇمكىندىك جاسالادى. شارۇالاردىڭ كاسىپتىك شەبەرلىككە باۋلۇى كۇ- شەيتىلەدى. شارۇا جۇمىسكەرلەردىڭ ەڭبەكاقف- سىن كەشەۋىلدەتۇ ماسەلىسى زاڭ بويىنىشا تۇبىد- رىنىەن شەشىلەدى. ۇيلەسىمدى كولەمدەگى تىجارات سۇببەكتىلەرى سۇيەمەلدەنىپ، دىقاندار- عا قوعامدانغان قىزمەت وتەۇ كۇشەيتىلەدى. اۋىل شارۇاشلىعى ونىمدەرىن جىنتىكتەي مانەر- لەۋگە قولداۋ كورسەتىلەدى. اۋىل - قىستاق كاسىپ سالاسىن دامىتۇدا جەردەن پايدالانۇ ساپا- ساتى كەمدەلدەندىرىلەدى. كوللەكتىۋ شارۇاش- لىقتىڭ ناقتى قۇاتى كۇشەيتىلەدى. ارناۋلى زايوم ۇسىنىمى ارتتىرىلىپ، وسى زامانىى اۋىل شارۋا- شلىق قۇرىلمىلارىنا، اۋىز سۇ خاۋىپسىزدىكى ىد- جەنەرياسىنا جانە قونىستانۇ ورتاسىن وڭاۋعا قولداۋ كورسەتىلىپ، دىقانداردىڭ ُوندىرىس، تۇرمىسى شارت - جاعدايى ۇزدىكىسىز جاقسارتىلادى.

7. **اناعۇرلىم جوعارى دەڭگەيدە سىرتقا ەسىك اشۇ لىگەرلىەتىلىپ، سىرتقى ساۋدانىڭ، شەتەل قازجىسىنىڭ نەگىزگى جۇلكەسى ورنىقتە- رىلادى**

سىرتقى ورتاداعى وزگەرىس الدىندا، سىرتقا ەسىك اشۇ اياسىن تاباندىلىقپەن كەڭەيتىىپ، كاسىپ تىزبەگىن، ۇسىنىم تىزبەگىن ورنىقتىرىپ، ەسىك اشۇ ارقىلى رەفورمانى، دامۇدى جەبەۋ كەرەك.

سىرتقى ساۋدانىڭ نەگىزىنەن ورنىقتى بولۇى جەبەلەدى. كاسىپورىنداردىڭ تاپسىرىستى ارتتىرۇىنا، جۇمىسى ورنىن ورنىقتىرۇىنا، جۇمىس- تانۇدى قامتاماسىزداندىرۇنا قولداۋ كورسەتۇ وزەك ەتىلىپ، سەنىمدى قارىز ۇسىنىلمى ارتتە- رىلىپ، ەكسپورت سەنىمدىلىگى قامسىزداندىرۇد- ىنىڭ قامتۇ اياسى كەڭەيتىلىپ، بىچپورت - ەكىس- پورتتىڭ ۇيلەسىمدى وزىندىك قۇنى تومەندەت- لىپ، ەكسپورت ونىمدەرىنىڭ شەكارا شىندە سا-

تىلۇنا قولداۋ كورسەتىلەدى. شەكارا اتتاعان ەلەكتىروندى ساۋدا سىياقتى جاڭا كاسىپ قالىبىنىڭ دامۇى جەدەلدەپ، خالىقارالىق زات تاسىمال قۇاتى جوعارىلاتىلادى. جاڭا كەزەكتى قىزمەت وتەۇ ساۋداسىنىڭ جاڭالىق اشا دامۇىن تۇيىندە سىسئاق ەتۇ لىگەرلىەتلىەدى. 3 - كەزەكتى بىچپورت كورمەسى ُىساتتى ۇيىمداستىرىلىپ اشىلا- دى، بىچپورت بەلسەنە ۇلعايتىلىپ، ُىتپتى دە جو- عارى دەڭگەيدەگى دۇنيەگە بەت العان ُىرى با- زارلار دامىتىلادى.

شەتەل قارجىسىنان بەلسەنە پايدالانىلادى. شەتەل قارجىسىن ەنگىزۇدەگى رۇقسات ەتلىەبىد- ىنن نۇرلەر ُتىزىمى نەداۋىر قىسقارپ، شەكارا اتتاعان قىزمەت وتەۇ ساۋداسىنداعى رۇقسات ەتلىەپتىنن تۇرلەر ُتىزىمى شىغارىلادى. ەكو- نوميكالىق ەرەكشە رايون رەفورماسى، ەسىك اشۇى تەرەڭدەتلىەدى. ەركىن ساۋدا سىناق را- يوندارىنا رەفورما جاساپ، ەسىك اشۇ جونىنەن ُتىپتى دە ۇلكەن ُوزىن - ُوزى باسقارۇ ۇقىعى بەرىلىپ، ورتنا، باتىسى بولىكتەگى وڭىرلەردەن ەركىن ساۋدا سىناق رايوندارى، جالپىلىق قورعا- مالى باجى رايوندارى قۇرىلىپ، قىزمەت وتەۇ كاسىبىن كەڭەيتۇ، اشىق ۇستاۋ جالپىلىق سىناق تۇيىىندەرى ارتتىرىلادى. حايىنان ەركىن ساۋدا كەمەجاي قۇرىلىسى تەزدەتلىەدى. شىكىسى - سىرتقى قارجىلىق كاسىپورىنداردىڭ بارىنە تەڭ قارايتىن ُادىل باسەكەلسەتىن بازار ورتاسى قا- لىپتاستىرىلادى.

”ُپىر بەلدەۋ، ُپىر جول“ جوعارى ساپادا بىرگە كوررەپتىلەدى. بىرگە اقىلداسۇعا، بىرگە قۇرۇعا، تەڭ يىگىلكىتەنۇگە تاباندى بولپ، بازار پىرىنسىپى مەن خالىقارادا ُپىر تۇناس قولدانىلا- تىن ەرەجەگە بويىسۇنىپ، كاسىپورىن سۇببەكتىلە- دىرىنىڭ رولىن ساۋلەلەندىرىپ، ُوزارا تىپىمدىلىك جاساپ، پايدا جەتكىزۇ سەلبەستىگى ورىستەتلىە- دى. سىرتقا قارجى قوسۇدىڭ اقاۋسىز دامۇىنا جەتەكشىلىك ەتلىەدى.

ساۋدا مەن قارجى قوسۇدىڭ ەركىن، قولايلى بولۇى لىگەرلىنەتلىەدى. كوپ جاقىتلى ساءۇدا ُتۇزىلىسى باتىل قورعالپ، دۇنيە جۇزد- لىك ساۋدا ۇيىمى رەفورماسىنا بەلسەنە ات سالىد- سىلادى. وڭىرلىك جان - جاقىتلى ەكونوميكالىق سەرىكتەستىك قاتنىاسى كەلىسىمەن جاساسۇعا دەم بەرىلىپ، جۇڭگو - جاپونىيا - كورىيا ەلدەرىنىڭ ەركىن ساۋدا كەلىسىسوزى لىگەرلىنەتلىەدى. جۇڭگو مەن اق ش - تىڭ ُپىرىنىشى كەزەڭدە- گى ەكونوميكا - ساۋدا كەلىسىمى ورتاق تىياناقتان- دىرىلادى، جۇڭگو ُارقايسى ەلەمەن بولغان ەكو- نوميكا - ساۋدا سەلبەستىگىن كۇشەيتىپ، ُوزارا پايدا جەتكىزىپ تەڭ يىگىلكىتەنۇدى جۇزەگە اسىرۇعا كۇش سالادى.

8. **خالىق تۇرمىسىن قامتاماسىزداندىرۇ**

مەن جاقسارتۇ ارقاۋ ەتىلىپ، قوعامدىق سىتەر رەفورماسى مەن دامۇى لىگەرلىەتلىەدى

قىيىنشىلق الدىندا، خالىقتىڭ نەگىزگى تۇر- مىسىنىڭ تومەنگى شەگىن باتىل مىقتى يىگەرپ، كوپتىڭ كوكەيىندەگى سىتەردى كۇش سالا ويدال- مىداي سىتەتۇ كەرەك.

ەلۇمەتىنىك دەنساۋلىق ساقتاۋ جۇيەسى قۇ- رىلىسى كۇشەيتىلەدى. ُومىردى بارىنەن جوعا- رى قويۇدان اۋىتىقماي، اۋرۇدان ساقئانۇ جانە ونى تىزگىندەۋ تۇزىلىسىنە رەفورما جاساپ، جۇقپالى اۋرۇلاردىڭ الدىن الۇ، ەمدەۋ قۇاتىسى قۇرىلىسىن كۇشەيتىپ، جۇقپالى اۋرۇلاردى تىكە مالنەدەۋ جانە ساقئاندىرۇ جۇيەسىن كەمەلدەندىد- رىپ، نىندەت جاعدايى جونىندەگى ىنڧورماتسىيا- لاردى دەر كەزىندە، اشىق، ايقىن جارىيالاۋ كەرەك. نىندەتكە قارىسى تۇرۇدا ەرەكشە زايوم- دى ويداعىداي پايدالانىىپ، ُاكسىنىا، ُدارى - دارمەك جانە تەز تەكسەرۇ - وششەۋ تەخنىكاسىن زەرتتەۋ - اشۇ ۇسىنىلمىەن مولايىتىپ، نىدەتتەن ساقئانۇ، قۇتقارۇ، ەمدەۋ جاعىنداعى مەدىتسىنا- لىق قۇرىلمىلاردى، جىلجىمالى تاجىرىيەحانالار- دى كوبەيتىپ، شۇغىل جاعدايعا توتەپ بەرۇگە قاچەتتى زاتىتىق ماتەريالدارمەن قامتاماسىزدان- دىردۇدى كۇشەيتىپ، نەگىزگى ساتىلاردىڭ دەد-

ساۋلىق ساقتاۋ، جۇقپالى اۋرۇلاردىڭ الدىن الۇىن كۇشەيتۇ كەرەك. ەلۇمەتىنىك دەنساۋلىق ساقتاۋ دارىندىلار قوسىنى قۇرىلىسى جەدەلدەتە- لەدى. وتانىشلىدىق تازالىق قىيىلى شىكەرلەيى ورىستەتلىەدى. دەنساۋلىق ساقتاۋ، سالاماتتىق بىلىمىدەرىن جالپىلاستىرىپ، اقاۋسىز، وركەنىيەت- تى تۇرمىسى دادىدىسى دارىپتەلەدى. ساقئانۇ - تىزگىندەۋ قۇاتىن بارىنىشا ارتتىرىپ، نىدەتتىڭ قايتادان ورشۇنەن باتىل ساقئانىپ، خالىقتىڭ دەنساۋلىغىن باتىل قورعاۋ كەرەك.

نەگىزگى ەمدەۋ جونىىنەن قىزمەت وتەۇ ورەسى جوعارىلاتىلادى. تۇرغىنداردىڭ ەمدەل- ۇىن قامسىزداندىرۇعا جان باسنا قازىنادان قو- سىلاتىن كومەك قاراجات ولىشەمى 30 يۇان ارتا- دى، امبولتورپالىق تەكسەرلىۇ قاراجاتىن ولكە- لەر ازا تىكەلەي ەسەپتەن كوتەرۇ تۇيىىندە سىناق ەتلىەدى. نىدەتتىڭ يقىپالنا ۇشراعان ەمدەۋ قۇ- رىلمىدارىنا دەمەۋ بەرىلەدى. ۇكىمەت شىياحانالا- رىنىڭ ۇنيۇەرسالدى رەفورماسى تەرەڭدەتلىە- دى. ”يىتتەرنەت + ەمدەۋ، سالاماتتىق“ دامىتىلا- دى. وڭىرلىك ەمدەۋ ورتالىعى قۇرىلادى. قالا، اۋىل - ەلۇمەتتىك اۋماقتاردىڭ ەمدەۋدەن قىزمەت وتەۇ قابىلەتى جوعارىلانىلادى. دارەجە- گە ُبولىپ دياگنوز قىۇ - ەمدەۋ لىگەرلىنەتلىە- دى. جۇڭگوشا شىپاگەرلىك، جۇڭگوشا ُدارى - دارمەك سىتەرىن كوررەپتۇ، دامىتۇ جەبەلىپ، جۇڭگوشا جانە باتىسشا ەمدەۋدى ۇشتاستىرۇ كۇشەيتىلەدى. شىپاگەرلەر مەن ناۋاقتىلاردىڭ جا- راسىمدى قاتنىاسى ورنانتالدى. ازىق - تۇلىك، ُدارى - دارمەكتى باقىلاپ - باسقارۇ قاتايىتىلىپ، خاۋىپسىزدىككە شىنايى كەپىلدىك ەتلىەدى.

وقۇ - اعارتۇدى ُادىل دامىتۇعا، ساپاسىن كوتەرۇگە دەم بەرىلەدى. ُمورال ارقىلى ادام تارىبىلەۋگە تاباندى بولۇ كەرەك. ورتنا، باستا- ۇنىش مەكتەپتەردىڭ ُبىلىم بەرۇ، وقىتۇ جانە ورتنا، جوعارى مەكتەپتەرگە ەمتىحان بەرۇ قىزمە- تى ُتارتىپتى ۇيىمداستىرىلادى. اۋىل - قاللاشق- تارداعى جاتاقتى مەكتەپتەر، اۋىل - قىستاقئاعى شامىن كولەمدەگى مەكتەپتەر جانە اۋدان قاللاشق- ەىنداعى مەكتەپتەر قۇرىلىسى كۇشەيتىلەدى. نو- پوسى ىلەسە كوشىرلىگەن پەرزەنتتەردىڭ مىند- ەتتى وقۇ - اعارتۇ بويىنىشا وقۇعا ُتۇسۇ ساپاسا- تى كەمەلدەندىرىلەدى. ەرەكشە وقۇ - اعارتۇ، جالعاتى ُبىلىم بەرۇ ويداعىداي جۇرگىزىلىپ، خالىقتىق وقۇ - اعارتۇعا قولداۋ كورسەتىلىپ جانە ارناعا تۇسىرىلەدى. جالپىعا ُتىپىمدى وقۇعا تۇسۇدەن بۇرىنعى وقۇ - اعارتۇ دامىتىلىپ، خالىق باسقارۇنىنداعى بالاباقشالارنىڭ قىيىنشىلە- ەنن شەشۇگە جاردەم بەرىلەدى. جوعارى وقۇ - اعارتۇدىڭ وزىندىك ُمان الۇ ۇلكىسىندەگى دامۇى لىگەرلىنەتلىەدى، بىرەگەي داشۇە جانە بىرەگەي پاندەر قۇرىلىسى لىگەرلىتەلىپ، ورتنا، باتىسى بولىكتە- گى جوعارى مەكتەپتەردىڭ دامۇىنا قولداۋ كورسەتىلە- دى. جوعارى وقۇ ورنىدارىنىڭ اۋىل - قىستاقئار مەن كەدەي وڭىرلەرگە باغىتتالغان وقۇشى قابىلداۋ كولەمى كەڭەيتىلەدى. كاسىپتىك وقۇ - اعارتۇ دامىتىلادى. وقىتۇشىلار قوسىنى قۇرىلىسى كۇشەيتىلەدى. وقۇ - اعارتۇدى ىنڧورماتسىيالاندىرۇ لىگەرلىتەتلىە- دى. وقۇ - اعارتۇ ۇسىنىلمىەن ورنىقتىرىپ، ۇسىند- لىم قۇرىلمىەن ساپالالاندىرىپ، قالا، اۋىلىلدار- دىڭ، وڭىرلەردىڭ، مەكتەپتەردىڭ پارقىن كىشىد- رەيتىپ، بارلىق وتباسىلار مەن بالالاردى وقۇ - اعارتۇ بايلىغىنان يىگىلكىتەندىرىپ، ولارعا ُتىپتى دە نۇرلى بولاشاق جاراتۇ كەرەك.

خالىقتىڭ نەگىزگى تۇرمىسىن قامتاماسىزدان- دىردۇ تەبىنى ارتتىرىلادى. زەينەتكەرلەردىڭ نە- گىزگى زەينەناقىسى جوعارىلاتىلىپ، قالا، اۋىل تۇرغىندارىنىڭ نەگىزدىك زەينەتاقىسىنىڭ ەڭ تو- مەنگى ولىشەمى جوعارىلاتىلادى. كاسىپورىن جۇ- مىسكەرلەرىنىڭ نەگىزگى زەينەتكەرلىك قامسىز- داندىردۇى قورىنىڭ ولكە دارەجەلى ُپىر تۇناس جىۇ، ُپىر تۇناس تولەۋى جۇزەگە اسىرىلىپ، ورتالىقتىڭ رەتتەۋ - ساپكەستىرۇ سالىستىرماسى جوعارىلاتىلادى. بۇكىل ەل بويىنىشا 300 مىلليونعا جۇقىق ادام زەينەتاقى الادى، ونىڭ ۇامىندا، تولىق تاراتىلۇىنا، ُسوزسىز، كەپىلدىك ەتۇ كەرەك. ارە- يادان قايتقان اسكەرلەرگە قاقفورلىق جاساۋ - ورن- نالاستىرۇ ساپاساتى تىياناقتاندىرىلادى. قىزمەت ۇستىندە قازا بولغاندارعا قاقفورلىق قاراجاتىن بەرۇ ويداعىداي سىتەلەدى. (جالعاسى 6 - بەتتە)